

ILLVSTRISSIMO AC INTEGERRIMO VIRO

CAROLO BARENTIN

EQVITI, REGI A SECRETIS D. DV BOVCHET, D'HARDIVILLIERS, DV PLESSIS, MAISSONCELLES, DOMVS REGIÆ MAGISTRO, ET IN CAMERA COMPVTORVM

Præfecto meritiſſimo.

Ἀθανασίαι NICOLAVS COLLETET.

IN Medico ſtadio periculum facturus, peccarem (Vir Clariſſime) *ſi alio quam ſtudiorum meorum duce & auſpice certamen hoc inirem. Neque in periculo ad alias aras confugiendum quam quibus & ſecuritas metuentibus, & iuſtis ſolatijs explicatur humanitas. Et mihi tuorum beneficiorum gratiam recolenti, vnus occurrebas qui & nominis auctoritate periclitantem, & grauitate fluctuantem confirmares. Et res ipſa virum exigebat qui inter tot Regiarum rationum moles quæ ætatem tuam hactenus exercuerunt, ne latum quidem crinem ab æquitatis ratione dimoueri poſſet. Quid ergo metuam tuo ſydere ductus altas fluoris cauſas medica diſquiſitione examinare, puriſſimus ille fluuius ſordes eluet, & calentes certaminis ardore, animos recreabit. Ne vero illud votorum meorum exile monumentum de tuis tholis refigas, maxime illa manu appenſum, quæ amica gratiarum acu in illo ſtudia, labores meos & tua beneficia intexuit, & quæ tuis formandis intenta, aliâ ſeſe mox Pallade tibi probabit.*

QVÆSTIO MEDICA.

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXII. NOVEMBRIS,

M. PETRO YVELIN, Doctore, & *famili[ari]* ordinario Reginæ Medico, Moderatore.

Eſtne fluor mulieris ſemper ab vtero? 818.

VTERVS pars eſt, inter eas quæ ob vſum nobiliſſimum ſupra cæteras obtinuere principatum, ſummæ authoritatis ac gratiæ, non neceſſitatis; nuſquam animal, licet aliquando dum genio deſtitutus ſuo, totus errans, indignabundus, ſibi aliiſque moleſtus irritatur, animalis in modum ſuccenſens, varios in corpore tumultus, toti lugendos œconomiæ pro conditione doloris excitet. Singulari eius beneficio viuit atque in lucem reſtituitur, quod ante fatis ſic volentibus perierat: dum excocta atque exquiſite ſubacta ſemina, in ipſo ingreſſu, non antè animata, fœcundo opere ſeruat atque exſuſcitat, ipſa mox nobiliori reſtituta facultati, per vim redditurus, & cum fœnore. Hinc eſt, quod ſummopere miremur naturæ ſedulitatem, eiuſque in conformandis vteri partibus artificioſam elegantiam, quæ in eo opere eius fuit induſtriæ, vt eaſdem fermè partes ac viris conceſſerit, quaſi vtero deberetur quod aut mas aut fœmina ſub diſtincto principio per impreſſum ipſius partibus ſexus vtriuſque characterem, procreetur.

SVBIT omnino miſereri fœmineæ ſortis, quæ præter varias quibus ex fortuitis incurſibus, communi cum viris malo, obnoxia eſt iniurias, habet & ex ſe quos lugeat affectus, infinitos prope ac miſerandos, non ſolum ex peculiaribus inſtrumentis, conceptus, partus, lactationis gratia excogitatis, ſed ex propria ipſius natura ac temperie repetendos: niſi quiſpiam ſibi id perſuadere voluerit, voluptatem, quam inter amplexus ſummam experitur, tot cruciatibus emi, vt violentius atque ardentius inſinuat; equidem ſi mulieris temperies accuratius examinetur, frigidior & humidior eſt, quam vt poſſit alimenti reliquias virtute benefici caloris in halitus digerere, hinc fit ſanguinis vberior affluxus, qui niſi ſingulis mẽſibus per venas ad vterum vel vteri ceruicem, tum in ijs quæ virum paſſæ ſunt, tum & in virginibus amandetur, mirum eſt quot inde ſymptomata crudeliſſimo in perniciem metu emergant; Natura tamen à conſueto deflectens curſu, alias interdum ſibi vias eligit, quibus ſe ab hoc onere non expectato beneficio ſalutariter expediat; hinc optabiles dyſenteriæ, hæmorrhagiæ, vomitus; hinc (quod fortaſſe magis mirabere) quibuſdam per minimum digitum, per maiorem oculi angulum, ſanguis quot menſibus, quaſi dato à natura ſtimulo manans, in ſalutem non prius ſperabilem ceſſit.

SIC parens illa benefica partibus quibuſuis tum miniſtris tum principibus ad conſequendum votum abutitur, ea ſiquidem eius lex eſt, is ordo, vt totam cogat virtutem quò citò citiùs humorem noxiè congeſtum vel admiſſum refundat in partes vicinas, operis ſocietate, vaſorumque communione affines, vel eas ſaltem quas ſibi ad id formauit ac propoſuit: quæ ſi plus æquo, compulſis obſtiterint humoribus, fit tandem refluxus in partes præcipuas, nunquam fere ſua ſponte ac ſine exitio huic excretioni patentes. Ea ratione pleuritis, excretâ per aluum, ſputa, ſudores, vrinas, nociuâ materiâ felicius ſoluitur, quam per ſuccedaneam ipſius peripneumoniam, aut phrenitidem: hinc à iecore in lienem optabilior metaſtaſis, quàm ſi à liene in hepar malignus humor deriuaretur: nec credas vterum huic ſeponi iniuriæ, aliarum ſiquidem partium, ſæpe totius corporis vitio ingemiſcit; dum præter ſanguineum ac fœcundum rorem quem puriſſimum, aliàs vitiatum, debitum tempus anteuertentem, vel ſerius remoratum, ad id deſtinatus excipit, varia inſuper ex varijs partibus excrementa ſeu continuò, ſeu periodicè fluentia, totus nauſeans admittit, præcipuis partibus ſic de ſepoſitâ ac ſecretâ ſarcinâ, motu naturæ amico ac familiari, triumphantibus.

INIQVA hæc viciſſitudo non aliàs euidentius quàm in muliebri fluore, ab albis vteri purgamentis, tanquam genus à ſpecie diſtinguendo, detegitur. Huius enim præcipuam originem, & materiã ſi licuerit attentius rimari, veniet equidem ſemper in litem vterus, vel eo capite incuſandus quod loca huic excretioni (natura viam monſtrante) opportuna detexerit, vel certe quod à proba cæterarum partium temperatura ac commoderatione deflectens, benignum ac laudabilem ſuccum in deteriorem verterit, forſan vt ius quod in cæteras partes ſibi merito vendicat, indicaret Differt à gonorrhœâ, quæ mulieres perinde ac viros, imo etiam frequẽtius exercet, ſolis vijs ac materię conditione, non excretionis. Errant qui falſo experientiæ ſpecimine deluſi, inconſulta ratione audent comminiſci atque importune aſſerere, vterinum fluorem, continuum æque ac qui certo ordine, incertaue periodo, in virginibus atque ætate maturis ſeſe prodit, in menſium eruptione & aliquanto poſt tempore ſubſiſtere, cum maligni humores, odore, colore, atque ſubſtantia prius cognoſcendi, iam confuſi cum ſanguine per eoſdem ductus ſimul & ſemel tunc temporis excernantur. Audẽtius & ad veritatem magis appoſitè illud in gonorrhœa poſſit affirmari, materiam, quæ in ſimplici & virulenta cum quodam voluptatis ſenſu profunditur, conſueto ſemper curſu, etiam inter menſtrui iniurias, ob diſtinctas ipſique peculiares vias excerni, nuſquam purganti medicamine irritandam.

IDEO ſumma diligentia incumbendum vterino flùxui cohibendo, quod tandem per acquiſitam putredinem, atrophiam, ac doloris impatientiam, vtero totique corpori præſens minetur ac portẽdat exitium. Eſt tamẽ eo in opere ſæpe pœnitẽdus labor: licet enim vterus nouam ſemper ex ſe ac proximam huicce fluxui ſuppeditet materiam, ipſi tamen non fuerit litatum ſatis, ſi per familiaria ac genuina medicamenta, vitium quod proprio damno vel conſortio alterius contraxit, felici conatu emendauerimus; natiua, ſiquidẽ ipſius imbecillitate, ſitu, vaſorumque copia, quælibet ſordes ac ſpurcitiæ, ad ipſum tãquam ad fœdam totius ſentinã refundũtur ac relegantur. Principibus itaq; partibus robur addendum ac conciliandum eſt: nempe vt erepta poſtmodum generationi humorum occaſione, habeant cæteræ partes quod in communi bono delectentur. Neque tamen in præſcribendis remedijs adeo ſis pertinax, vt deriuata ac reuulſa ſuperſtite materia per venæ ſectionem, diuretica, emetica, diaphoretica, aluum ſubducentia, omnibus ſummè in eo negotio neceſſitatis, vteri commodo per cognata medicamenta proſpicere ac conſulere dedigneris; ne quod ante fecerit irritatus, aliorumque cedens vtilitati, illud idem tanquam neglectus, contracto peiore habitu, ingratus ſibi, infelix aliis, in negligentiæ pœnam miſerè parturiat.

Eſt ergo fluor mulieris ſemper ab vtero.

Proponebat Lutetiæ NICOLAVS COLLETET, Pariſinus. A. R. S. H. MDC. XXXV.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Iacobus Mentel.
M. Nicolaus Mathieu.
M. Carolus du Pré.
M. Petrus H[illegible]ets.
M. Iacobus R[illegible]ault.
M. Nicolaus L[illegible]glois.
M. Gaſpar Braier.
M. Nicolaus Henault.
M. Ioannes Couſin.

265.